

POTŘEBUJE KLINICKÁ NEUROLOGIE NOVOU KLASIFIKACI DEGENERATIVNÍCH CHOROB?

prof. MUDr. Zdeněk Ambler, DrSc.

Neurologická klinika LF UK a FN Plzeň

Degenerativní choroby jsou charakterizovány progresujícím zánikem neuronů (buněk i axonů) různých oblastí nervového systému. Mohou postihovat mozkovou kůru, bazální ganglia, kmen, mozeček, míchu i periferní nervy. Slovo degenerace znamená pomalý kvantitativní úbytek funkce určité populace buněk, ale nespécifikuje vlastní biologický mechanismus. Pokroky v molekulární genetice již objasnily molekulární mechanismy některých degenerativních nemocí. Řada chorob, které dříve byly vedeny jako degenerativní, je dnes již jednoznačně definována enzymatickým defektem jako onemocnění metabolická a většinou se v terminologii akceptuje biochemické hledisko – aminocidopatie, organické acidurie apod. Současná neurologie je schopna diagnostikovat několik set chorob, které mají rozličné příčiny – různé infekce, tumory, vaskulární poruchy, traumata, genové a chromozomální abnormality atd. Ty choroby, kde ještě příčina nebyla objasněna, se řadí do poněkud nejasné kategorie degenerativních.

Neurodegenerativní choroby představují heterogenní skupinu a některé recentní neurologické monografie již o nich jako o celku nepojednávají (2, 3, 4). Ani Světová ne-

bo Evropská neurologická federace (WFN, EFNS) nemá samostatnou skupinu (research group, scientist panel), která by se souborně zaměřovala na neurodegenerativní choroby. Proto trochu překvapuje, že bratislavští autoři nám předkládají novou klasifikaci, která vychází z neurofyziologických kritérií. Klinický neurolog však ve své praxi podstatně častěji uvažuje v termínech symptomatiky nebo syndromologie (demence, akineticko-rigidní syndrom) nežli v neurofyziologických pojmech (poruchy integračních a asociačních drah, eferentních systémů apod.). Navíc není ani příliš praktické, že v navrhované klasifikaci se do jedné hlavní skupiny řadí jednotky s velmi rozdílnou symptomatikou. Např. ve skupině poruch eferentních systémů najdeme choroby motoneuronu i Parkinsonovu nebo Huntingtonovu nemoc, v poruchách eferentních i aferentních systémů mozečkové ataxie, hereditární neuropatie i multisystémové atrofie. Pokud je stále třeba degenerativní onemocnění klasifikovat, vidím stále jako praktičtější klasické dělení podle dominující symptomatiky (1). Navíc je nezbytné, aby i celosvětově byla klasifikace jednotná. Ale odpovědět na úvodní otázku si ostatně může každý neurolog sám.

Literatura

1. Adams RD, Victor M. Principles of Neurology. McGraw-Hill, 1993: 1394.
2. Bradley WG, Daroff RB, Marsden CD, Fenichel GM, (Jankovic J.) (eds.) Neurology in Clinical Practice, Butterworth-Heinemann. 1999: 2592.

3. Goetz ChG, Pappert EJ, (ed.) Textbook of Clinical Neurology. WB Saunders. 1998: 1220.
4. Rowland LP, (ed.). Merritt's Neurology. Lippincott Williams and Wilkins. 2000: 1002 pp.